

HOMILIE 3 MAART 2024

Tussen schepping en voltooiing in de eindtijd spelen zich de vele Bijbelverhalen af, verhalen van God met mensen. In die verhalen ontdekken we week na week hoe God ons oproept tot bevrijding uit onderdrukkende situaties; hoe Hij ons tot leven blijft roepen, ook als wij voor doodlopende wegen kiezen.

In het bijzonder in deze veertigdagentijd wordt alles wat onze weg naar God verspert, gebannen. Vandaag tonen de twee lezingen ons hoe we de weg naar God openhouden.

“Bovenal bemin één God, zweer niet ijdel vloek noch spot, heilig steeds de dag des Heren,....” Ik kan nog even doorgaan. Ieder van ons kan deze rijmvorm van de 10 geboden aanvullen.

Het is het verhaal van Gods eerste grote oproep tot bevrijding. Hij had zonet het Joodse volk bevrijd uit de slavernij van Egypte; Hij had gezien en gehoord hoe ze vastzaten in doodlopende wegen. Daarom gaf Hij het volk via Mozes 10 wegwijzers mee: 10 wegen om als mens en als samenleving te groeien.

Zitten ook wij niet vast in bepaalde vormen van slavernij? Wanneer maken wij onszelf tot slaaf van onze drang naar succes, rijkdom, status, bezit, macht,... en wanneer leidt dit tot onverschilligheid voor onze naasten? Het zijn afgoden, ze maken ons on-vrij. Daaruit wil God ook ons vandaag bevrijden, net als toen.

En ook op het niveau van de samenlevingen zien we vandaag helaas te vaak de gevolgen voor burgers wanneer heersers en machthebbers Gods wegwijzers niet naleven of zelfs ronduit afwijzen. In deze samenleving worden mensen ont-menselijkt. Voorbeelden hiervan overspoelen dagelijks onze journaals.

In het boek Exodus maakt God ons duidelijk dat het naleven van de geboden, de wegwijzers, ons op weg zetten naar bevrijding: drie wegwijzers regelen de verhouding tot God, zeven andere regelen de verhouding tot onze naasten.

Jezus verdiept deze wegwijzers tot het dubbelgebod: ‘Heb God lief en heb je naaste lief. Dat is de gehele Wet’. De evangelielezing vandaag laat zien dat één en ander die liefde tot God in de weg staat.

Het is een felle Jezus die we vandaag ontmoeten, met een reactie die we niet direct met Hem associëren: Hij jaagt alles en iedereen de tempel uit, mensen en dieren. Wat Jezus in de tempel ziet gebeuren gaat in tegen dit dubbelgebod.

Jezus hield van de tempel als ontmoetingsplaats met God. Bij Lucas kunnen we lezen dat Hij weende bij het idee dat de tempel zou verdwijnen. Vergelijk het met het verdriet van veel gelovigen vandaag wanneer hun kerken, moskeeën of synagogen in conflictgebieden kapot geschoten worden. Het laat mensen ontredderd achter.

Jezus klaagt aan dat de tempel geen ontmoetingsplaats met God meer is, maar een rovershol is geworden: de handelaren in offerdieren maakten veel winst en dachten dus meer aan zichzelf dan aan God. Idem voor de geldwisselaars die daar zaten om de gangbare munten te wisselen voor de speciale tempelmunten. Deze mannen symboliseren het gebrek aan religieuze authenticiteit.

Maar Jezus jaagt ook de offerdieren weg. Offers brengen was nochtans een essentieel onderdeel van de Joodse religie. Hoe moeten we dit dan begrijpen?

Op het moment dat Johannes zijn evangelie schreef, ongeveer 120 na Christus, was de tempel in Jeruzalem al verwoest. Johannes reflecteert dus vanop afstand op de gebeurtenissen in Jezus' leven.

Jezus geeft in het evangelie van vandaag aan dat Hij de tempel afbreekt en in drie dagen weer zal opbouwen. Het is pas na zijn dood en verrijzenis dat zijn leerlingen begrijpen dat Hij het over zichzelf heeft. In de tekst geeft Jezus op die manier aan dat in de 'gezuiverde' tempel een oprecht godsgeloof tot stand kan komen. Niet langer het gebouw is belangrijk, maar Jezus als persoon. Als de Verrezen Christus is Hij voortaan de ontmoetingsplaats tussen God en mens. In en doorheen zijn sterven en verrijzen is Hij de nieuwe tempel geworden. Om die reden zijn offerdieren niet langer nodig en worden ze de tempel uitgejaagd. Jezus zelf bracht immers met zijn dood op het kruis het unieke offer.

Als Jezus in en doorheen zijn sterven en verrijzen de nieuwe tempel is, dan moeten we niet meer focussen op stenen en uiterlijkheden. Ze wordt wel zichtbaar in bloeiende en levendige gemeenschappen van volgelingen. Wie leeft in geloof, hoop en liefde maakt deel uit van de nieuwe tempel.

Onze dienst aan God – via bemiddeling van Jezus – mondt altijd uit in dienst aan onze naaste, veraf of dichtbij. Aandacht dus voor wie op ons een beroep wil doen, en in deze veertigdagentijd in het bijzonder in een ondersteuning van het project van Broederlijk Delen voor de boeren in Congo.

Beste mensen, op weg naar de definitieve bevrijding met Pasen kunnen we als levende bouwstenen van de nieuwe tempel de kern van ons geloof waarmaken: 'God liefhebben en onze naaste liefhebben'.

Van hieruit worden we gezonden, tot dienstbaarheid in onze wereld en kunnen ook wij mensen op weg zetten naar bevrijding en nieuw leven, zoals God het oorspronkelijk heeft bedoeld.

Laten we hieruit kracht putten in onze tocht naar Pasen.

Amen.

Hilde Verplancke